

Yetkili Müesseselere (Döviz Bürolarına) Yönelik Anket

Ülkemizin 1991 yılında beri üyesi olduğu Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force – FATF) tarafından, ülkemiz Karaparanın Aklanması ve Terörizmin Finansmanı (KA/TF) ile mücadele sistemi değerlendirilmiş, “IV. Tur Karşılıklı Değerlendirme Raporu” 13-18 Ekim 2019 tarihlerinde görüşülerek kabul edilmiştir.

FATF değerlendirmesi neticesinde, ülkemiz sıkılaştırılmış takip sürecine girmiş ve FATF'nin, KA/TF alanında riskli ülkeleri listeleme çalışmaları yürüten Uluslararası İşbirliği İnceleme Grubunun inceleme havuzuna alınmıştır.

Bu kapsamda ülkemiz FATF'ye ilk raporlamasını Şubat 2021 tarihinde yapacak olup, FATF değerlendirmesinde tespit edilen eksikliklerin giderilmesini teminen gerekli tedbirlerin alınması, KA/TF ile mücadelenin daha etkin yürütülmesi ve uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla “Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK)” koordinasyonunda çalışmalar yürütülmektedir.

Malumunuz olduğu üzere 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'a dayanılarak yayımlanan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesi uyarınca “kambiyo mevzuatında belirtilen yetkili müesseseler (Döviz Büroları)” KA/TF ile mücadele kapsamında “yükümlü” olarak belirlenmiştir.

Bu itibarla yetkili müesseseler sektörü (döviz büroları) ile ilgili olarak raporda yer alan eleştirileri bertaraf etmek amacıyla Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığınca (MASAK) aşağıda yer alan soru seti hazırlanmıştır.

Bu kapsamda 5549 sayılı Kanunun “Bilgi ve Belge Verme” başlıklı 7 inci maddesi uyarınca aşağıda yer alan soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Anket Soruları

FİRMA BİLGİLERİ

Firma Unvanınız:

Firmanızın Vergi Kimlik Numarası:

Firmanızın Üye Olduğu Oda:

YETKİLİ BİLGİLERİ

Adınız Soyadınız:

Firmadaki Göreviniz:

İrtibat numaranız:

Eposta adresiniz:

1-POLİTİKA, PROSEDÜR VE UYUM PROGRAMI

1. Yetkili Müessese/Şirket Türünüz nedir?

- 1) A Grubu Yetkili Müessese
- 2) B Grubu Yetkili Müessese

2. Yazılı bir uyum politikanız/prosedürünüz var mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

3. Yazılı uyum politikanız/prosedürünüz Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

4. Yazılı uyum politikanızın/prosedürünüzün gözden geçirilme sıklığı nedir?

- 1) Belirli bir plana bağlı olmaksızın
- 2) 1-3 yıl
- 3) 3-5 yıl
- 4) 5 yıldan fazla

5. Bulunduğu ülke mevzuatının el verdiği ölçüde uyum politikanız/prosedürünüz yurtiçi ve yurtdışı finansal iştirak ve şubeleri kapsamakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

6. Uyum politikanızın oluşturulmasında uluslararası düzenleme ve tavsiyeler (FATF, AB, OFAC, BM, Wolfsberg, vb.) dikkate alınmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

7. Uyum politikanızın/prosedürünüzün içeriğinde hangi konulara yer verilmektedir?

- 1) PEPs (Siyasi Nüfuz Sahibi Kişiler)
- 2) Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar
- 3) Finansal Olmayan İş ve Meslekler (Muhasebeci, Kıymetli Taş ve Maden Alım-Satımı ile Uğraşanlar vb.)
- 4) Diğer (Ayrıca belirtiniz.)

8. Uyum politikanız/prosedürünüz hakkında çalışanlarınızın bilgisi var mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

9. Kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanının (KA/TF) önlenmesine ilişkin yazılı bir risk yönetim politikanız var mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

10. KA/TF kapsamında izleme ve kontrol faaliyetleri yürütüyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

2- ORGANİZASYON VE YÖNETİŞİM

11. Uyum görevliniz var mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

12. Uyum görevliniz doğrudan kime raporlama yapmaktadır?

- 1) Yönetim Kurulu (YK)/YK'nin yetkilendirdiği YK üyesi
- 2) Genel müdür
- 3) Genel müdür yardımcısı
- 4) Üst düzey komite (YK seviyesi hariç komiteler)

13. Uyum görevlisi dışında uyum yönetmeliği kapsamında çalışan başka personel var mıdır?

- 1) Evet
 - i) Evetse sayısını belirtiniz: ...
- 2) Hayır

14. Özel olarak uyum risklerinin değerlendirildiği bir komite/birim var mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

15. Uyum yönetmeliği kapsamında faaliyet raporu hazırlanmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

15. a. Evet ise, faaliyet raporunun hazırlanma sıklığı nedir?

- 1) Ayda bir
- 2) Üç ayda bir
- 3) Altı ayda bir
- 4) Yılda bir

16. Uyum görevlisinin mesleki tecrübesi nedir?

- 1) 1-3 yıl
- 2) 3-5 yıl
- 3) 5-10 yıl
- 4) 10+

17. Uyum görevlisinin MASAK uyum tecrübesi (diğer bir deyişle KA/TF yükümlölüklerine ilişkin tecrübesi) nedir?

- 1) 1-3 yıl
- 2) 3-5 yıl
- 3) 5-10 yıl
- 4) 10+

18. İşletmenizin/Şirketinizin toplam personel sayısı nedir?

...

19. İşletmenizin/Şirketinizin toplam şube sayısı nedir?

...

20. Elektronik para kuruluşu ya da ödeme kuruluşu olarak faaliyet gösteriyor muyuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

21. Ön ödemeli kartlar ile yabancı para alım satım işlemleri gerçekleştiriyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

21. a. Evet ise 2017 yılından bu yana ön ödemeli kartla yapılan işlemlerin sayısı ve toplam TL tutarı nedir?

Yıllar	Kartla yapılan işlemlerin sayısı	Kartla yapılan işlemlerin toplam TL tutarı
2017		
2018		
2019		

21. b. 2017 yılından bu yana ön ödemeli kartla yapılan işlemlerin sayısının ve toplam TL tutarının, şirketiniz nezdinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin sayısına ve toplam TL tutarına oranı nedir?

Yıllar	Tüm işlemlerin sayısına oranı (%)	Toplam TL tutarına oranı (%)
2017		
2018		
2019		

22. Yurtdışına madeni yabancı para veya TL banknot sevkiyatı gerçekleştirmekte misiniz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

23. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2018-32/45 sayılı Tebliğın dördüncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında sayılan yabancı para alım-satım vb. faaliyetlerin (birinci bendin (a), (b), (c) ve (d) fıkraları ile ikinci bendin (b), (ç), (d) ve (e)) toplam faaliyetlerinize oranı nedir? (İşlem hacmi bazında yüzde olarak belirtiniz.)

%...

24. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2018-32/45 sayılı Tebliğin dördüncü maddesinde birinci ve ikinci fıkralarında sayılan altın, kıymetli maden/taş vb. alım-satım faaliyetlerin (birinci bendin (ç) fıkrası ile ikinci bendin (a)) toplam faaliyetlerinize oranı nedir? (İşlem hacmi bazında yüzde olarak belirtiniz.)
%...

3-UYGULAMA

3.a. Müşterini tanı

25. Müşterilerinizin uyum risklerinin değerlendirilmesine ilişkin ne tür bir dokümantasyonunuz vardır?

- 1) Politika
- 2) Prosedür
- 3) İkisi de
- 4) Hiçbiri

26. Müşteriler uyum risklerine göre sınıflandırılmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

27. Risk derecelendirmenizde aşağıdaki kriterlerden hangileri kullanılmaktadır?

- a) Müşteri tipi/profil (Kar amacı gütmeyen kuruluşlar, Elçilik/Konsolosluklar, Yurtdışı kurulu tüzel kişilik vb.)
- b) Sektör (Lisanslı Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları, Emlakçılar, Kuyumcular vb.)
- c) Ülke/coğrafi bölge
- d) Ürün
- e) Hizmet
- f) İşlem
- g) Dağıtım Kanalı

28. Müşterini tanı ilkeleri çerçevesinde, müşteriler ile sürekli iş ilişkisi tesis ediyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

28. a. Evet ise, müşterini tanı ilkeleri çerçevesinde, sürekli iş ilişkisi tesisinde, kimlik tespitinin yanı sıra özel bir soru setiniz var mı?

- 1) Evet
- 2) Hayır

28. b. Evet ise, hangi müşterilerden alınıyor

- 1) Tüm müşteriler
- 2) Riskli müşteriler

- 29. Yüksek riskli müşterilere dönük olarak uyguladığınız ilave tedbirleriniz (ilave belge bilgi talebi vb.) var mıdır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 30. Müşteri edinimi öncesinde yasaklı kurum ve kişilere ilişkin bir tarama var mıdır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 30. a. Evet ise, tarama bir yazılım aracılığıyla mı yapılmaktadır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 31. Siyasi nüfuz sahibi (PEP's) kişilerin tespitine yönelik bir prosedürünüz var mıdır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 31. a. Evet ise PEP's sıkılaştırılmış tedbirlere tabi midir?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 32. Yüksek riskli müşterilerin kabulü için ek bir değerlendirme aşamanız var mıdır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 33. Kabul edilmeyecek müşteriler için (tabela bankaları ve şirketleri, kumarhaneler, anonim hesaplar vb.) herhangi bir politika ve prosedürünüz var mıdır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 34. Risk derecelerine göre müşteri bilgi ve belgeleri düzenli aralıklarla gözden geçirilmekte ve gerekirse güncellenmekte midir?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 35. Yasaklı kurum ve kişi listelerindeki güncellemelere yönelik olarak düzenli aralıklarla mevcut müşteri portföyünde tarama yapılmakta mıdır?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır
- 36. 1267, 1373 ve 1718 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) kararlarının uygulanması ve gerekli kontrollerin yapılması için Resmi Gazete'de yayımlanan kararı bekliyor musunuz?**
- 1) Evet
 - 2) Hayır

37. Gerçek faydalanıcının ortaya çıkarılmasına ilişkin herhangi bir tedbir alıyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

3.b. İzleme

38. Şüpheli müşteri işlem ve hareketlerinin tespitine dönük olarak kontrol ve izleme faaliyetleri yürütülmekte midir?

- 1) Evet
- 2) Hayır

39. Şüpheli müşteri işlem ve hareketlerinin tespitine dönük olarak bir program (yazılım) kullanılmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

40. Karmaşık ve olağandışı büyüklükteki işlemler ile görünürde makul hukuki ve ekonomik amacı bulunmayan işlemlere özel dikkat gösteriyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

41. Talep edilen işlemin amacı hakkında yeterli bilgi edinmek için gerekli tedbirleri alıyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

42. Müşteriler tarafından gerçekleştirilen işlemlerin; müşterilerinin mesleği, ticari faaliyetleri, iş geçmişi, mali durumu, risk profili ve fon kaynaklarına dair bilgiler ile uyumlu olup olmadığını kontrol ediyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

42. a. Evet ise bu kontrolleri nasıl yapıyorsunuz? Açıklayınız.

.....

43. Yasaklı kurum ve kişilere dönük işlem bazlı taramalar yapılmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

43. a. Evet ise, taramalar yazılım aracılığıyla mı yapılmaktadır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

43. b. Yapılan tarama işleminde (müşteri/işlem) kullanılan yazılımın benzerlik eşleşmesi (fuzzy logic, benzerlik rasyosu, vb.) özelliği var mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

44. Yazılım aracılığıyla yapılan taramada yasaklı kurum ve kişilerin unvan/ad-soyadlarına ilişkin eşleşme oranı nedir?

%...

45. Yasaklı kurum ve kişi taramalarında kullanılan listeler aşağıdakilerden hangilerini kapsamaktadır?

- a) T.C. Terörden Arananlar Listesi
- b) ABD Yabancı Varlıkları Kontrol Ofisi (OFAC)
- c) Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi
- d) Avrupa Birliği
- e) Diğer

46. Riskli ülkelere dönük işlem bazlı taramalar yapılmaktadır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

3.c. Şüpheli İşlem Bildirimi

47. İşleme teşebbüs aşamasında yaptığınız Şüpheli İşlem Bildirimi (ŞİB) sayısı nedir?

- 1) 2017:
- 2) 2018:
- 3) 2019:

48. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2018-32/45 sayılı Tebliğin dördüncü maddesinde birinci ve ikinci fıkralarında sayılan yabancı para alım-satım vb. faaliyetleri (birinci bendin (a), (b), (c) ve (d) fıkraları ile ikinci bendin (b), (ç), (d) ve (e)) kapsamında yapılan işlemler bazında bildirilen şüpheli işlemlerin sayısı nedir?

%...

49. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2018-32/45 sayılı Tebliğin dördüncü maddesinde birinci ve ikinci fıkralarında sayılan altın, kıymetli maden/taş vb. alım-satım faaliyetleri (birinci bendin (ç) fıkrası ile ikinci bendin (a)) kapsamında yapılan işlemler bazında bildirilen şüpheli işlemlerin sayısı nedir?

%...

50. Şube kanalı ile yapılan işlemlerin tüm işlemlerine oranı nedir? (Yüzde olarak belirtiniz)

%...

51. Şube kaynaklı nihai bildirimlerin toplam bildirimlere oranı nedir? (Yüzde olarak belirtiniz)

%...

52. Gerçek faydalanıcının belirlenmesi yükümlülükleri kapsamında yapılan ŞİB sayısı nedir?

...

53. Şüpheli işlem bildirimleri MASAK'a nasıl iletilmektedir?

- 1) MASAK Online
- 2) Posta

54. Yapılmasını reddettiğiniz işlemlere yönelik Şüpheli İşlem Bildirimi yapıyor musunuz?

- 1) Evet
- 2) Hayır

4- DENETİM

55. Uyum faaliyetleri kapsamında iç denetim yapılmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

56. İç denetimin uygulama sıklığı nedir?

- 1) Yılda bir
- 2) 1-3 yıl
- 3) 3-5 yıl

57. İç denetim istatistikleri idareye iletilmekte midir?

- 1) Evet
- 2) Hayır
- 3) Kapsam Dışı

58. Yasal idare (MASAK veya onun tarafından yetkilendirilen kurumlarca) tarafından yapılan dış denetimin uygulama sıklığı nedir?

- 1) Yılda bir
- 2) 1-3 yıl
- 3) 3-5 yıl

59. Uyum faaliyetleri kapsamındaki iş ve işlemlere ilişkin periyodik bağımsız denetim hizmeti alınmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

60. Yukarıda belirtilenler haricinde uyum faaliyetlerine özel olarak bağımsız denetim alınmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

5-EĞİTİM

61. Uyuma ilişkin yıllık eğitim planları hazırlanmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

62. Uyum faaliyetlerine ilişkin kullanılan eğitim yöntemleri nelerdir?

- 1) Yüz yüze
- 2) Uzaktan
- 3) Her ikisi de

63. Eğitim faaliyetlerine ilişkin ölçme ve değerlendirme yapılmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

63. a. Evet ise, Eğitim faaliyetlerine ilişkin ölçme ve değerlendirme nasıl yapılmaktadır? belirtiniz.

.....

64. Uyum faaliyetleri kapsamında çalışanlara özel eğitim ve sertifikasyon programlarından faydalanılmakta mıdır?

- 1) Evet
- 2) Hayır

65. Eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikler idareye iletilmekte midir?

- 1) Evet
- 2) Hayır

66. Eğitime ilişkin kullanılan dokümanlar güncellenmekte midir?

- 1) Evet
- 2) Hayır